

 (w?. Monte Bianco, pl. Bia?a G?a, 4810,45 m n.p.m.) najwy?szy szczyt Alp i Europy, potocznie nazywany Dachem Europy (niekt?zy, w tym alpinisci zdobywaj?cy Koron? Ziemi, przyjmuj?c inne granice Europy ni? Mi?dzynarodowa Unia Geograficzna, uwa?aj? Elbrus za szczyt europejski i tym samym najwy?szy w Europie).
Po?o?enie szczytu.
G?ny wierzcho?ek znajduje si? na terytorium Francji w regionie Haute-Savoie i w granicach administracyjnych miasta Saint-Gervais-les-Bains. Granica francusko-w?oska przebiega przez pobliski, boczny wierzcho?ek Mont Blanc de Courmayeur (w?. Monte Bianco di Courmayeur) (4748 m n.p.m.).
Masyw po?o?ony jest po obu stronach granicy francusko-w?oskiej. 17 km na p?nocny wsch? od szczytu znajduje si? tr?styk granic Francji, W?och i Szwajcarii. Natomiast 60 km na p?noc od szczytu znajduje si? Jezioro Genewskie. Najbardziej znane miejscowoci po?o?one u podn?y g?y to francuskie Chamonix, Les Houches, Saint-Gervais-les-Bains oraz nieco dalej Albertville, a tak?e w?oskie Courmayeur.
Geologia.
Mont Blanc zbudowany jest g?nie ze ska? krystalicznych. Tworzy rozbudowany masyw, rozci?ty licznymi dolinami glacialnymi (17 lodowc? o ??cznej powierzchni 200 km²). Jest m?odym, stale rosn?cym masywem g?skim (przyrost roczny wysoko?ci wynosi ok. 2-3 mm). Wysoko?? g?y zmienia si? te? o kilka metr? ze wzgl?du na grubo?? czapy lodowej pokrywaj?cej szczyt. Pomiar w roku 2003 da? wynik 4808,45 m n.p.m. W roku 2005 wyni?? 4808,75 m n.p.m. Pomiar z 2007 roku wykaza?y i? mimo ocieplenia klimatu g?a ?uros?a? ponad 2 metry, gdy? ocieplenie to spowodowa?o zwi?kszone opady ?niegu nad masywem i tym samym zwi?kszenie czapy lodowej na wierzcho?ku co da?o g?ze wysoko?? 4810,90 m n.p.m. Pomiar z wrze?nia 2009 roku wykonane za pomoc? systemu satelitarnego GPS wykaza?y wysoko?? 4810,45 m n.p.m.
Pierwsi zdobywcy.
Inicjatorem podj?cia pr? zdobycia szczytu by? szwajcarski przyrodnik z Genewy, Horacy-Benedykt de Saussure, kt?y w 1760 r. odwiedzi? po raz pierwszy Chamonix i widzia? z bliska Mont Blanc. Zaintrygowany pot?g? niezdobytej nigdy g?y i przekonany o wadze odwiedzenia jej wierzcho?ka dla poznania budowy geologicznej Alp, ustali? nagrod? pieni??n? dla tego, kto odnajdzie drog? na jej szczyt. W 1785 r. sam, wraz z M. Th. Bourritem, podejmowa? zreszt? nieudane pr?y zdobycia szczytu drog? przez Aiguille du Gouter.
Mont Blanc zosta? zdobyty po raz pierwszy 8 sierpnia 1786 r. o godzinie 18.23 przez miejscowego poszukiwacza kryszta? z doliny Chamonix, Jacques'a Balmata i doktora Michela Paccarda. Prawie dok?adnie rok p?niej szczyt zdoby? de Saussure w towarzystwie swego s?u??cego i 18 miejscowych przewodnik?. Pierwsza kobieta stan??a na wierzcho?ku Mont Blanc 14 lipca 1808 r. By?a to Marie Paradis ? w?czas trzydziestoletnia mieszkanka Chamonix. Wej?cie to by?o jednak ponad jej si?y, zosta?a niemal si?? wci?gni?ta przez towarzyszy.
Pierwsz? kobiet?, kt?a zdoby?a Mont Blanc o w?asnych si?ach, by?a Henriette d'Angeville. Mia?o to miejsce dopiero 30 lat p?niej, 4 wrze?nia 1838 r. Obie pionierki kobiecego alpinizmu by?y ze wzgl?d? obyczajowych ubrane nie stosownie do dzia?alno?ci g?skiej ? w sp?nicy i spodnie (str? Henriette d'Angeville wa?y? niemal 10 kg). R?nie? ekwipunek i prowiant ?czesnych wypraw mocno odbiega? od tego, co mo?na obecnie uzna? za atrybuty alpinizmu ? wyprawa z 1838 r. wnosi?a ze sob? mi?dzy innymi beczk? bia?ego wina i 18 butelek wina czerwonego.
Pierwszego polskiego wej?cia na Mont Blanc (a dwunastego w og?e) dokona? Antoni Malczewski z jedenastoma przewodnikami 4 sierpnia 1818. Je?li nie liczy? miejscowych przewodnik? i tragarzy, by? on ?mym turyst? na szczycie tej g?y. Drugie polskie wej?cie nale?y do Karola Hoppena z sze?cioma przewodnikami i du?? grup? tragarzy. Mia?o ono miejsce w 1838 r., a Hoppen by? 27.-29. turyst? na tym szczycie.

Prawdopodobnie Hoppen wchodzi na szczyt wraz ze wspomnianą Henriette d'Angeville.
Drogi na szczyt.
Gra Gouter (trudności PD-): "Normalna droga", przez schroniska Tete Rousse i Aiguille du Gouter. Podejście na Aiguille du Gouter jest zagrożone spadającymi kamieniami, a główny, nieodcinek grani jest eksponowany.
Droga przez Grands Mulets (trudności PD-): Wdróżka po lodowcu, najbezpieczniejsze zejście w razie zamiana pogody. Zimą względnie bezpieczna, latem niezalecana ze względu na szczeliny lodowe. Jeden fragment jest zagrożony spadającymi serakami. Droga doprowadza na przełęcz Col du Dome do grani Gouter, która wyprowadza na szczyt. Na tej drodze na wysokości 3051 m n.p.m. znajduje się schronisko Grands Mulets. Wybudowane na wysokim skalnym zboczu z bardzo nietypowym podejściem: by do niego wejść, trzeba się wspinać - około 20 metrów - po stromej skale, trzymając się za cuchy.
Północno-wschodnia grza od Col du Midi (trudności PD/PD+): Piękna droga (tzw. 3M) wiodąca przez nieznane stoki Mont Blanc du Tacul i Mont Maudit.
Ciekawostki o szczycie.
Juliusz Słowacki uwiecznił go w Kordianie jako dach świata, miejsce najwyższe kosmicznie i posąg świata. Na szczycie postawił Kordiana swego Polaka-Człowieka idealnego. Pod koniec drugiego aktu Kordian wygłasza na Mont Blanc monolog w nawiązaniu lub odpowiedzi do Improwizacji z Dziadów Adama Mickiewicza.
W 1965 r. pod masywem Mont Blanc wybudowano tunel, który łączy Francję z Włochami.
Na znajdującej się w masywie Mont Blanc Aiguille du Midi (3842 m n.p.m.) wjeżdża kolejka linowa.
Na wysokości 4347 m znajduje się obserwatorium meteorologiczne i astronomiczne.
różno:
wikipedia.org